Zkoušky z myslivosti

V. skupina – Myslivecká kynologie a nemoci zvěře

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Zařazení psa, chov, vznik plemen

- Zařazení psa – třída savci
  - Řád šelmy, čeleď psovití, rod vlk *(Canis)*, druh pes domácí
- Chov
  - Chov psa historicky vzniká domestikací psa člověkem. Nejpravděpodobnější původ je vznik křížením více druhů vlků, s možným přispěním šakalů. Soužití s člověkem datováno 10 až 12 tisíc let před naším letopočtem.
- Vznik plemen
  - Cíleným výběrem a křížením jedinců tak, aby potomci co nejvíce odpovídali požadovanému účelu, jak exteriérem, tak svými vlohami (psi lovečtí – pomoc při zaopatření potravy, psi ochránci – člověka, chovaných zvířat). Historický význam pro dnešní podobu kynologie měla Anglie (prvopočátek vzniku rodokmenů psů a Plemenné knihy)

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Anatomie a fyziologie psa

- **Pohybová soustava**
  - Tvoří ji kostra psa (obratle, kosti) a svaly (kosterní, hladká svalovina)
- **Krycí soustava**
  - Tvoří ji kůže (škára a pokožka) a srst (podsada, pesíky, hmatové chlupy)
- **Nervová soustava a smyslové orgány**
  - Základ nervová buňka – neuron. Centrální nervová soustava, periferní nervy, vegetativní nervová soustava.
  - Čich, sluch, zrak
- **Dýchací soustava**
  - Má oblast čichovou a dechovou
- **Oběhová soustava**
  - Srdce, cévy, žíly, vlásečnice – malý a velký krevní oběh
- **Trávicí soustava**
- **Močová soustava**
- **Pohlavní ústrojí**

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Struktura kynologie, organizace

- **Mezinárodní kynologická federace FCI**
  - V každé členské zemi je jen jeden národní zástupce – Českomoravská kynologická unie z.s. (ČMKU)
  - ČMKU vede národní Plemennou knihu psů (PK)
  - Českomoravská kynologická jednota z.s. vede pracoviště PK č.3, ČLP – číslo loveckého psa
- **Českomoravská kynologická unie z.s.**
  - Je garantem řízení a fungování kynologie v ČR z mezinárodního i národního pohledu
  - Mimo jiné vede a spravuje seznam mezinárodních i národních rozhodčích exteriéru psů
  - Národní rozhodčí výkonu loveckých psů vede ČMMJ z.s., seznam mezinárodních rozhodčích výkonu vede ČMKU
  - pozor na tzv. „disidentské organizace“

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Exteriér psa, terminologie

- **Exteriér psa**
  - Základní dokument popisu exteriéru psa je **„Standard plemene“**, který vydává země původu a schvaluje Mezinárodní kynologická federace (FCI)
- **Kynologická terminologie**
  - Celkový vzhled
    - Konstituce, plemenný typ, pohlavní výraz, kondice, stavba těla, rámec, kostra, výška (velikost), povaha
  - Hlava
    - Čenich, nosní hřbet, morda, čelisti, pysky, koutky, sliznice, stop, líce, čelo, lebka, týlní hrbol, oko, oční víčka, ucho
  - Chrup
    - Zuby, počet, skus
  - Tělo
    - Krk, hrdlo, kohoutek, hřbet, bedra, záď, prut, předhrudí, hrudník
  - Končetiny
    - Hrudní, postoj, lopatka, ramenní kloub, loket, nadprstí, pánevní končetiny, stehno, koleno, hlezno, tlapky hrudních i pánevních končetin

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Doklady, identifikace, upotřebitelnost

- **Průkaz původu psa** – nesprávně bývá někdy nazýván „*Rodokmen*“
  - Je veřejná listina, vystavuje národní Plemenná kniha
  - Musí obsahovat mezinárodně dané, přesné údaje
  - Další doklady – pas, očkovací průkaz, potvrzení o zkoušce
- **Identifikace psa** – musí být jednoznačná, celoživotní, neměnná
  - **Čipování** – moderní metoda, v ČR od roku 2020 **povinná**
  - **Tetování** – starší způsob označení jedince (do slecha nebo slabin)
- **Lovecká upotřebitelnost** – definuje prováděcí vyhláška Zákona o myslivosti
  - **Na drobnou zvěř** – Vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře
  - **Na spárkatou zvěř** – Vyhledávání živé spárkaté zvěře
  - **Na spárkatou zvěř –** Dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře
  - **Pro práci pod povrchem -** Norování

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Pracovní skupiny loveckých psů

- **Ohaři** – („*stavěcí psi*“, angličtí a kontinentální)
  - Základní vlastnost je schopnost „vystavit zvěř“
    - pointr, anglický setr, český fousek, německý ohař
- **Honiči** – (nejpočetnější, historicky nejstarší ustálený typ loveckých psů)
  - Základní vlastnost je vyhledání a nahánění zvěře, zejména spárkaté
    - basset hound, bígl, slovenský kopov, alpská braka, lajky
- **Slídiči**
  - Základní vlastnost je schopnost slídění (hledání) zvěře na vzdálenost dostřelu
    - Německý křepelák, anglický kokršpaněl, anglický špringršpaněl, velššpringršpaněl
- **Retrívři**
  - Základní vlastnost je schopnost po výstřelu nalézt a přinést ulovenou zvěř
    - Labrador retrívr, zlatý retrívr, flat coated retrívr, chesapeake bay retrívr
- **Norníci** – (jezevčíci a někteří teriéři)
  - Základní vlastnost je schopnost práce pod povrchem (pod zemí)
    - Jezevčík hladkosrstý, dlouhosrstý, drsnosrstý, český teriér, border teriér, německý lovecký teriér
- **Barváři**
  - Základní vlastnost je schopnost velmi dlouhých dosledů i na staré studené stopě
    - Bavorský barvář, hannoverský barvář

Okruhy: V/A/6

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Česká plemena loveckých psů

- **Český fousek**
  - FCI skupina VII., ohaři (kontinentální)
  - název plemene od roku 1896
  - uznání plemene FCI roku 1964
  - všestranný lovecký pes
  - střední velikost, čtvercový rámec
  - hrubá srst
  - snadno cvičitelný, ovladatelný
  - dobře spolupracuje s vůdcem
  - výška
    - Pes 60 - 66 cm, fena 58 – 62 cm
  - váha
    - Pes 28 - 34 kg, fena 22 – 28 kg
  - barva
    - tmavý bělouš
    - hnědák s bílými znaky
    - hnědák beze znaků

- **Český teriér**
  - FCI skupina III., teriéři
  - plemeno vzniklo v roce 1945
  - uznání plemene FCI od roku 1963
  - nízkonohý, vhodný pro norování
  - velmi dobrý při slídění
  - dobře ovladatelný, společenský
  - výška
    - 25 – 32 cm, ideálně pes 29 cm, fena 27 cm
  - váha
    - 6 – 10 kg
  - barva
    - šedomodrý
    - světle kávově hnědý

Okruhy: V/A/7

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Ohaři a jejich využití

- **Příklad plemen – FCI skupina č. VII**
  - německý ohař, maďarský ohař, český fousek, anglický ohař, pointer, irský setr, velký müsterlandský ohař, malý müsterlandský ohař, slovenský hrubosrstý ohař, bretaňský ohař, italský ohař
- **Základní rozdělení**
  - kontinentální a angličtí
  - další rozdělení je dle druhu srsti – krátkosrstí, dlouhosrstí, hrubosrstí
- **Druhy zkoušek dle zkušebního řádu ČMMJ**
  - zkoušky vloh, podzimní zkoušky, lesní zkoušky, zkoušky z vodní práce, všestranné zkoušky
- **Druhy zkoušek dle zkušebního řádu FCI**
  - jarní field trail, letní field trail, podzimní field trail s přinášením
- **Využití v myslivecké praxi**
  - stavěcí psi, všestranné využití, včetně vody, mimo vyhánění spárkaté zvěře

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Honiči a jejich využití

- **Příklad plemen – FCI skupina č. VI + V**
  - Basset hound, bígl, vendéeští baseti, švýcarští honiči, gaskoňští honiči, slovenský kopov, rhodéský ridgeback, dalmatin, štýrský brakýř, sedmihradský honič, karelský medvědí pes, norský losí pes šedý, všechny lajky (uznané FCI)
- **Základní rozdělení**
  - Podle velikosti - malí, střední a velcí (vysokonozí)
  - další rozdělení je dle původu – angličtí, francouzští, brakýři
- **Druhy zkoušek dle zkušebního řádu ČMMJ**
  - Barvářské zkoušky honičů, honičské zkoušky, individuální honičské zkoušky slovenských kopovů
- **Obecné informace**
  - co do počtu plemen nejpočetnější a nejstarší pracovní skupina, původní využití při parforsních lovech (štvanicích – dnes zakázaných)
- **Využití v myslivecké praxi**
  - vyhledávání, vyhánění a nahánění spárkaté zvěře (černá, vysoká, …)

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Teriéři a jejich využití

- **Příklad plemen – FCI skupina č. III**
  - Český teriér, foxteriér, velšteriér, německý lovecký teriér, irský teriér, border teriér, jack russel, parson russel, manchester teriér, bedlington teriér, stafordšírský bullteriér, bulteriér, americký stafordšírský teriér
- **Základní rozdělení**
  - Podle velikosti – nízkonozí (do 40 cm) a vysokonozí (nad 40 cm)
  - další rozdělení je dle srsti – teriéři mají všechny druhy osrstění
- **Druhy zkoušek dle zkušebního řádu ČMMJ**
  - Zkoušky vloh, barvářské zkoušky, podzimní zkoušky, lesní zkoušky, zkoušky z vodní práce, zkoušky k vyhledávání, vyhánění a nahánění zvěře, všestranné zkoušky, zkouška nováčků (norování), individuální zkouška z norování v přírodních norách
- **Obecné informace**
  - Vlohová je pro ně ochota následovat zvěř v norách a pracovat samostatně
- **Využití v myslivecké praxi**
  - Typické pro nízkonohé je norování, vyšší jako honiči, barváři, slídiči, všestranní

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Jezevčíci a jejich využití

- **Příklad plemen – FCI skupina č. IV**
  - Jezevčík standardní hladkosrstý, dlouhosrstý, drsnosrstý, jezevčík trpasličí hladkosrstý, dlouhosrstý, drsnosrstý, jezevčík králičí hladkosrstý, dlouhosrstý, drsnosrstý
- **Základní rozdělení**
  - Podle velikosti – standardní, trpasličí, králičí
  - další rozdělení je dle srsti – hladkosrstý, dlouhosrstý, drsnosrstý
- **Druhy zkoušek dle zkušebního řádu ČMMJ**
  - Zkoušky vloh, barvářské zkoušky, podzimní zkoušky, lesní zkoušky, zkoušky z vodní práce, zkoušky k vyhledávání, vyhánění a nahánění zvěře, všestranné zkoušky, zkouška nováčků (norování), individuální zkouška z norování v přírodních norách
- **Obecné informace**
  - Rozdíl typu velikosti je dán obvodem hrudníku v min. 15 měsících věku – standardní nad 35 cm, trpasličí 30-35 cm, králičí do 30 cm
- **Využití v myslivecké praxi**
  - Typická je pro ně ochota následovat zvěř v norách a pracovat samostatně jako univerzální všestranní psi

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Slídiči a jejich využití

- **Příklad plemen – FCI skupina č. VIII**
  - Anglický kokršpaněl, anglický špringršpaněl, německý křepelák, velššpringršpaněl, clumber španěl
- **Základní rozdělení**
  - Všichni pocházejí z Velké Británie, mimo německého křepeláka
- **Druhy zkoušek dle zkušebního řádu ČMMJ**
  - Zkoušky vloh, barvářské zkoušky, podzimní zkoušky, lesní zkoušky, zkoušky z vodní práce, všestranné zkoušky
- **Obecné informace**
  - Slídiči mají vyhledávat a vypichovat drobnou zvěř na vzdálenost dostřelu brokovnice, pracují s „nízkým nosem“, nevystavují, pouze krátce značí
- **Využití v myslivecké praxi**
  - Typické je hlasité sledování vypíchnuté zvěře, dobře pracují na vodě i barvě

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Retrívři a jejich využití

- **Příklad plemen – FCI skupina č. VIII**
  - Labradorský retrívr, zlatý retrívr, flat coated retrívr, chesapeake bay retrívr, curly coated retrívr, nova Scotia duck tolling retrívr, americký vodní španěl, irský vodní španěl
- **Základní rozdělení**
  - K retrívrům se přiřazují i vodní psi
- **Druhy zkoušek dle zkušebního řádu ČMMJ**
  - Zkoušky vloh, barvářské zkoušky, podzimní zkoušky, lesní zkoušky, zkoušky z vodní práce, všestranné zkoušky
- **Obecné informace**
  - Jsou nejmladší pracovní skupinou loveckých psů, velmi přátelští, dobře ovladatelní
- **Využití v myslivecké praxi**
  - Typická je vrozená schopnost dohledávat a aportovat drobnou zvěř

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Barváři a jejich využití

- **Příklad plemen – FCI skupina č. VI**
  - Bavorský barvář, hannoverský barvář (oba země původu Německo)
- **Základní rozdělení**
  - V České republice je k barvářům řazen bloodhound
  - V rámci FCI je zemí původu (Rakouskem) nově mezi barváře řazen alpský brakýř jezevčíkovitý (od roku 2013)
- **Druhy zkoušek dle zkušebního řádu ČMMJ**
  - Předběžné zkoušky barvářů, individuální zkoušky barvářů, zkouška hlasitosti
- **Obecné informace**
  - Nejužší a vysoce specializovaná pracovní skupina loveckých psů
- **Využití v myslivecké praxi**
  - Specialisté na velmi dlouhé dosledy po staré, studené stopě, postřelené spárkaté zvěře

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Standard plemene, svod, výstavy

- **Standard plemene**
  - Je základní normou pro posuzování exteriéru psů jednotlivých plemen
  - Standard vydává země původu nebo zastřešující země plemene a schvaluje FCI
  - Obsahuje zcela přesný popis ideálního představitele plemene, psa i feny
- **Jarní svod loveckých psů**
  - Bývá každoročně pořádán OMSy ČMMJ, většinou v březnu nebo dubnu
  - Je určen pro majitele mladých loveckých psů, pro jejich ověření správného vývoje a případné odhalení exteriérových nebo vývojových vad (chovatelské hledisko)
  - Je zpravidla prvním jarním společným setkáním kynologů (společenský význam)
  - Na jarním svodu posuzují rozhodčí exteriéru bez ohledu aprobací na plemena
- **Výstavy psů**
  - Slouží k základnímu oficiálnímu posouzení exteriéru psa
  - Posuzují na nich rozhodčí exteriéru s aprobací pro dané posuzované plemeno
  - Typy výstav :
  - pro všechna plemena – oblastní, krajské, národní, mezinárodní, evropská, světová
  - Specializované – speciální (pro plemeno), klubová (pro plemena zastřešená klubem)

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Základní péče o loveckého psa

- Pro loveckého psa je ideální ustájení ve venkovním kotci (psinci)
- Kotec by měl být částečně zastřešen, zavětrován, musí v něm být bouda pro odpočinek psa (s možností čištění), bezpečně oplocen a musí být dostatečné velikosti
- V kotci musí pes mít trvale dostatečné množství čisté pitné vody
- Majitel je povinen pravidelně psovi předkládat dostatečné množství kvalitního krmiva (doma připravované krmivo, granule pro psy, psí konzervy, barf), strava musí vždy být v určitém časovém období vyvážená
- Majitel je povinen zajistit a udržovat čistotu kotce a psa v mezích možností pravidelně venčit
- Majitel by měl psovi zajistit dostatek volného pohybu
- Majitel by měl psovi umožnit rozvíjení jeho vrozených vloh

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Výchova a výcvik

- **Výchova loveckého psa – základní zásady**
  - Navyknutí k čistotě – venčení a vyprazdňování venku
  - Socializace – návyk a odolnost v možných i mimořádných situacích
  - Poslušnost – výuka povelů k sednutí, lehnutí, k noze, zůstaň
  - Ovladatelnost - začínáme zhruba od půl roku věku hravou metodou, přivolání, odložení, klid na stanovišti i po výstřelu
  - Vodění na řemeni – pes musí spolehlivě chodit u levé nohy nebo za určitých okolností za vůdcem, bez napínání řemenu

- **Výcvik loveckého psa – následuje po základní výchově**
  - S výcvikem začínáme až tehdy, chodí-li štěně dobře na řemeni
  - Začínáme výcvikem základních obecných disciplín
    - Odložení s výstřelem, následování, šoulačka, přinášení, ochota jít do vody
  - Pokračujeme výcvikem disciplín, které by měly být v budoucnu stěžejní
    - Práce na stopě zvěře, dohledávka, dosled, přinášení, práce na vodě, norování

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Pomůcky pro výcvik

- **Základní zcela nutné**
  - Píšťalka, povelka
  - Vodítko přes rameno
  - Barvářský řemen
  - Barvářský obojek
  - Vybavená lékárnička
- **Specifické pro výcvik**
  - Aportovací kozlíky
  - Vycpaná kůže zajíce (spratek)
  - Pomůcky k založení stopy

- **Moderní a elektronické**

- ochranný obojek
- ochranná vesta pro psa
- obranné vybavení vůdce

- Elektrický obojek

- GPS sledovací (lokalizační) obojek

Okruhy: V/B/20

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Ochrana psa a ochranné pomůcky

- **Důsledný výběr plemene** s ohledem na budoucí využití, precizní výcvik psa, dobrá organizace a podmínky lovu s ohledem na bezpečnost zúčastněných osob i psů
- **Pasivní ochrana psa** – informace o pozici (GPS)
- **Aktivní ochrana psa** – ochranné obojky a vesty
- **Výstroj a výzbroj psovoda** – poskytnutí podpory
- **Vybavení pro případ úrazu** – poskytnutí pomoci

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

První pomoc zraněnému psovi

- Je podobná jako u člověka, ovšem má svá specifika
- Je nutné dbát na vlastní bezpečnost – možné nebezpečí pokousání zraněným psem
- Postupovat rychle, ale klidně a opatrně
- Při průniku cizího předmětu do těla psa neodstraňovat, uvědomit veterinárního lékaře
- Každý vůdce psa by měl při lovu být vybaven lékárničkou

- **Postup oživování**
  - 1. obnovení/udržení základních životních funkcí
    - Krevní oběh – masáž srdce (prioritní)
    - Dýchání – uvolnění dýchacích cest, umělé dýchání (druhotné)
  - 2. zabránění vzniku šokového stavu
    - Teplo / ticho / tekutiny

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Infekční a neinfekční nemoci psů

- **Infekční nemoci**
- Jsou přenosné mezi zvířaty, případně i na člověka
  - Vzteklina, psinka, parvoviróza, infekční hepatitida, koronaviróza, infekční kašel, chřipka psů (virové)
  - Leptospiróza, borelióza (bakteriální)
  - **Nejúčinnější ochranou je pravidelné očkování**
- **Neinfekční nemoci**
- Onemocnění jednotlivce, nepřenáší se vzájemně mezi zvířaty
  - Následky úrazů, otravy, onemocnění orgánů, choroby ze špatné výživy, růstové poruchy, nádorová onemocnění

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Geneticky podmíněné nemoci

- **Dědičně podmíněné nemoci v chovu psů**
- Jsou řazeny mezi neinfekční onemocnění
- Jedná se zpravidla o poruchy látkové přeměny (metabolismu) a mutacemi v genu
- **Příklady onemocnění :**
  - Dysplazie kyčelního kloubu (DKK)
  - Dysplazie loketního kloubu (DLK)
  - Onemocnění očního pozadí
  - Luxace čéšky
- **Postižení jedinci jsou pro další chov nevhodní**

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Vnitřní a vnější parazité psů

- Parazité jsou cizopasníci, využívající organizmus psa, jako zdroj své potravy a svého životního prostředí

- **Vnitřní parazité**
  - **Škrkavky** – nejčastější vnitřní parazit psů, kruhový průřez, délka až 18 cm, žije v tenkém střevě
  - **Tasemnice** – článkovité ploché tělo, délka až desítky cm, žije ve střevech, vyvíjí se pomocí mezihostitele (larva, boubel, blecha)
- **Vnější (zevní) parazité**
  - **Klíště obecné** – nejčastější parazit, přenašeč nakažlivých chorob
  - **Zákožka psí** – roztoč, kladoucí vajíčka do vyvrtaných chodbiček v kůži, obvykle v oblasti slabin (měkká neosrstěná kůže)
  - **Blechy** – hmyz, blecha psí, kočičí, ježčí, při vyšším výskytu je nutné provést očistu psa i okolí prostředí psa (bouda, celý kotec)
  - **Vši** – méně častý parazit, živící se krví hostitele

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Opatření v chovu psů, očkování

- **Chovatelský servis zajišťovaný klubem**
  - Uchovňování jedinců způsobem stanoveným řády klubu
  - Vydávání krycích listů
  - Evidence štěňat na klubové bázi
  - Evidence zdravotních vyšetření, povinných pro plemeno (např. DKK)
  - Poskytování formulářů pro vystavení průkazů původu na příslušné plemenné knize (např. přihláška vrhu)
  - Kontroly vrhů a chovu
  - Doporučování psů ke krytí
  - Poradenská činnost
- **Očkování psů**
  - Pro majitele psa povinnost k zajištění jeho trvalého zdraví
  - Základní očkování proti – vzteklině, psince, infekční hepatitidě, parvoviróze, leptospiróze, koronaviróze, případně další

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Principy a druhy chovu

- Chovem se rozumí cílevědomá plemenitba čistokrevných psů s průkazem původu, respektující zásady genetického zdraví jedince i celé populace
- Chovem je sledováno zachování biologického zdraví každého jedince a charakteristických vloh a vlastností specifických pro jednotlivá plemena
- Základním prvkem řízení chovu daného plemene je zastřešující chovatelský klub
- Druhy chovu – kontrolovaný, řízený, evidovaný, volný, výběrový
- Maximální počet vrhů u chovné feny je 3 za období 24 měsíců, reprodukční období chovné feny končí dovršením 8. roku věku (v následujícím roce je možno fenu krýt po schválení výjimky s dobrozdáním veterinárního lékaře)

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Typy výkonů, druhy zkoušek

- **Typy výkonů loveckých psů – legislativně určené**
  - Vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře
  - Vyhledávání živé spárkaté zvěře (pouze psi do 55 cm kohoutkové výšky)
  - Dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře
  - Norování
- **Druhy zkoušek loveckých psů**
  - Zkoušky bez přiznání lovecké upotřebitelnosti
    - Zkoušky vloh – jsou chovatelskou záležitostí – prokazují se vrozené vlohy, slouží ke kontrole dědičnosti a přirozeného způsobu lovu
  - Zkoušky praktického lovu s přiznáním lovecké upotřebitelnosti
    - Podzimní zkoušky, lesní zkoušky, zkoušky k vyhledávání, vyhánění a nadhánění spárkaté zvěře u psů s kohoutkovou výškou do 55 cm, barvářské zkoušky, zkoušky z vodní práce ohařů, zkoušky z vodní práce, barvářské zkoušky honičů, honičské zkoušky, individuální honičské zkoušky slovenských kopovů, předběžné zkoušky barvářů, individuální zkoušky barvářů, zkoušky nováčků (norování), individuální zkouška z norování, všestranné zkoušky
  - Soutěže a Mezinárodní zkoušky a soutěže
    - Memoriál Richarda Knolla, Memoriál Karla Podhajského, field traily, Mezinárodní soutěž v přinášení retrívrů, Individuální soutěž barvářů, Internationalle kurzhaar prüfung (IKP)

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Vodič, oznamovač, hlasič

- **Práce vodiče**
  - Je práce psa při dosledu spárkaté zvěře tak, že po nasazení na nástřel vypracuje celo stopu na barvářském řemeni (minimálně 5m dlouhém) a dovede vůdce až ke zvěři (mimo BZH a HZ)
- **Práce oznamovače**
  - Je práce psa při dosledu spárkaté zvěře tak, že na zkouškách dosleduje od lože zvěř samostatně, vrátí se k vůdci, kde mu naučeným způsobem oznámí nalezení zvěře a odvede ho k ní
- **Práce hlasitého oznamovače**
  - Je práce psa při dosledu spárkaté zvěře tak, že na zkouškách dosleduje od lože zvěř samostatně, vrátí se k vůdci, kde mu naučeným způsobem oznámí nalezení zvěře a za hlasitého vydávání ho k ní dovede
- **Práce hlasiče**
  - Je práce psa při dosledu spárkaté zvěře tak, že na zkouškách dosleduje od lože zvěř samostatně, zůstává u ní a trvale hlásí, až do příchodu vůdce (nežádoucí je dlouhé odmlčení a vzdalování se od dosledované zvěře)

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Dosled spárkaté zvěře

- Dosled je celou posloupností činností, které je nutno provést, abychom poraněnou zvěř vyhledali (dosledovali)
- Loveckou upotřebitelnost pro dosled může získat každé lovecké plemeno
- Musí a může se provádět pouze se psy, kteří mají loveckou upotřebitelnost pro dosledování usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné spárkaté zvěře
- Při dosledu nesmí být opomenuta bezpečnost vůdce
- Druhy zkoušek pro dosled
  - lesní zkoušky, barvářské zkoušky, všestranné zkoušky, barvářské zkoušky honičů, honičské zkoušky, předběžné zkoušky barvářů, individuální zkoušky barvářů

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Dohledávka drobné zvěře

- Povinná dohledávka postřelené drobné zvěře po lovecké akci je dána legislativně (nejpozději druhý den po honu)
- Loveckou upotřebitelnost pro dohledávku může získat každé lovecké plemeno
- Musí a může se provádět pouze se psy, kteří mají loveckou upotřebitelnost pro vyhledávání, dohledání a přinesení usmrcené, postřelené nebo jiným způsobem zraněné drobné zvěře
- Druhy zkoušek pro dohledávku
  - Podzimní zkoušky, lesní zkoušky, zkoušky z vodní práce, všestranné zkoušky, podzimní field trail, soutěž v přinášení retrívrů

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Stavění, vystavování, slídění, přinášení

- **Stavění zvěře**
  - Hlasité zadržování poraněné i zdravé zvěře psem až do příchodu vůdce nebo střelce
- **Vystavování zvěře**
  - Vlastnost loveckých psů, typická pro ohaře, pes zaujímá v blízkosti navětřené zvěře nehybný postoj
- **Slídění za zvěří**
  - Typické pro slídiče, ale slídit dokáží i další pracovní skupiny, spočívá v systematickém prohledávání krytin nízkým nosem s vypichováním a hlasitým naháněním zvěře na lovce
- **Přinášení zvěře (aportování)**
  - Typické pro retrívry, ale aportovat dokáží i další pracovní skupiny, spočívá v přinášení ulovené drobné zvěře svému vůdci (nesprávně lovci nebo jinému účastníku lovu)

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Zkoušky vloh, zkoušky z vodní práce

- Zkratka zkoušek - ZV
- Nejsou zkouškami lovecké upotřebitelnosti, prokazují se dědičnost a přirozený způsob lovu pernaté i srstnaté zvěře
- Zúčastnit se mohou všechna lovecká plemena
- Zkouší se na drobné zvěři
- Zkouška uvedena ve ZŘ ohařů, slídičů a retrieverů, jezevčíků a teriérů
  - Disciplíny zkoušky pro ohaře : vrozená chuť k práci, hledání, vystavování, postupování, nos, klid před pernatou i srstnatou, chování po výstřelu, zájem o stopu zvěře, vodění na řemeni, poslušnost
  - Disciplíny zkoušky pro jezevčíky : nos, hlasitost, poslušnost, chování po výstřelu, vodění, slídění, stopa živé zvěře, stopa vůdce,

- Zkratka zkoušek - VP
- Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře
- Zúčastnit se mohou všechna plemena
- Zkouška uvedena ve ZŘ ohařů, slídičů a retrieverů, jezevčíků a teriérů
  - Disciplíny zkoušky pro ohaře: ochota k práci v hluboké vodě, přinášení kachny z hluboké vody, nahánění a dohledávka kachny v rákosí, dohledávka pohozené kachny v rákosí, chování na stanovišti, poslušnost
  - Disciplíny zkoušky pro jezevčíky : ochota k práci na hluboké vodě, přinášení kachny z hluboké vody, poslušnost, slídění v rákosí, dohledávka kachny v rákosí, chování na stanovišti

Okruhy: V/B/4

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Norování, individuální zkouška

- Zkratka zkoušek - ZN
- Zkoušky nováčků kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného pro práci pod zemí
- Zkouška je bezkontaktní
- Zúčastnit se mohou pouze plemena jezevčíků a teriérů, nejvýše 3x
- Zkouška uvedena ve ZŘ jezevčíků a teriérů
  - Disciplíny zkoušky : ochota k práci, hlasitost, vytrvalost, rychlost

- Zkratka zkoušek - IZN
- Individuální zkouška z norování kvalifikuje psa jako lovecky upotřebitelného pro práci pod zemí
- Zkouška se provádí při praktickém výkonu práva myslivosti v přírodních nebo přírodních umělých norách
- Zúčastnit se mohou pouze plemena jezevčíků a teriérů
- Zkouška uvedena ve ZŘ jezevčíků a teriérů

Okruhy: V/B/2

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Individuální zkoušky barvářů, zkouška hlasitosti

- Zkratka zkoušek - IHb
- Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k dosledu spárkaté zvěře
- Zúčastnit se mohou všechna plemena barvářů, kteří uspěli při Pb
- Zkouší se při lovu spárkaté
- Zkouška uvedena ve ZŘ barvářů
  - Disciplíny zkoušky : dosled na řemeni, štvaní, hlasité štvaní, práce jako oznamovač/hlasič, chování u zastřelené zvěře, chuť do práce

- Zkratka zkoušek - ZH
- Zkouší se pouze u psů, kteří absolvovali IHb, ale z důvodu dosledu zhaslé zvěře neměli možnost hlasitého štvaní a stavění
- Zkouší se ve volné honitbě nebo obore vyhledáním zdravé zvěře
- Zkouška uvedena ve ZŘ barvářů
  - Zkouška se neznámkuje, pouze se provede zápis do Průkazu původu – „*Pes prokázal hlasitost*“. Nesmí se provádět v době zimního strádání a za vysoké sněhové pokrývky.

Okruhy: V/B/7

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Podzimní zkoušky

- Oficiální zkratka dle Zkušebních řádů – PZ
- Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře
- Zúčastnit se mohou všechna lovecká plemena
- Zkouška je uvedena ve ZŘ ohařů, retrieverů a slídičů, jezevčíků a teriérů
  - Disciplíny zkoušky pro ohaře : společný hon, hledání – systém, rychlost, vytrvalost, vystavování, postupování, nos, klid před zvěří pernatou, klid před zvěří srstnatou, chování po výstřelu, dohledávka pohozené zvěře pernaté a srstnaté, vlečka se zvěří pernatou a srstnatou, přinášení pernaté zvěře, přinášení srstnaté zvěře, vodění na řemeni, přinášení kachny z hluboké vody, poslušnost
  - Disciplíny zkoušky pro jezevčíky a teriéry : nos, hlasitost, poslušnost, chování po výstřelu, vodění, slídění, stopa živé zvěře, dohledávka a přinášení zvěře pernaté, vlečka se srstnatou zvěří, přinášení kachny z hluboké vody

Okruhy: V/B/7

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Lesní zkoušky

- Oficiální zkratka dle Zkušebních řádů – LZ
- Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře (mimo jezevčíků a teriérů) a k vyhledání a dosledu spárkaté zvěře (dovoluje-li to zákon)
- Zúčastnit se mohou všechna lovecká plemena (dovoluje-li to zákon)
- Zkouška je uvedena ve ZŘ ohařů, retrieverů a slídičů, jezevčíků a teriérů
  - Disciplíny zkoušky pro ohaře : přinášení lišky přes překážku, šoulačka s odložením, práce na pobarvené stopě, vlečka se srstnatou, vlečka s liškou, vyhledávání zvěře v houštinách, slídění, dohledávka pohozené pernaté a srstnaté zvěře, dohledávka pohozené lišky, nos, chování na stanovišti, chování po výstřelu, přinášení pernaté, srstnaté a lišky, vodění na řemeni, poslušnost
  - Disciplíny zkoušky pro jezevčíky a teriéry : nos, hlasitost, poslušnost, chování po výstřelu, vodění, slídění, práce před barvou, barva, odložení, vyhánění zvěře z houštin

Okruhy: V/B/9

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Všestranné zkoušky

- Oficiální zkratka dle Zkušebních řádů – VZ
- Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání, dohledání a přinášení drobné zvěře a k vyhledání (mimo ohařů) a dosledu spárkaté zvěře (dovoluje-li to zákon)
- Zúčastnit se mohou všechna lovecká plemena (dovoluje-li to zákon)
- VZ ohařů jsou dvoudenní
- Zkouška uvedena ve ZŘ ohařů, retrieverů a slídičů, jezevčíků a teriérů
  - Disciplíny zkoušky pro ohaře : společný hon, hledání, vystavování, postupování, nos, klid před zvěří pernatou, srstnatou, chování po výstřelu, dohledávka pohozené pernaté a srstnaté zvěře, vlečka se zvěří pernatou, poslušnost, ochota k práci v hluboké vodě, přinášení kachny z hluboké vody, nahánění a dohledávka kachny v rákosí, přenášení lišky přes překážku, šoulačka s odložením, práce na pobarvené stopě, vlečka se zvěří srstnatou, vlečka s liškou, vyhledávání zvěře v houštinách, slídění, dohledávka pohozené lišky, chování na stanovišti, vodění, přinášení pernaté, srstnaté, lišky
  - Disciplíny zkoušky pro jezevčíky a teriéry : nos, hlasitost, poslušnost, chování po výstřelu, vodění, slídění, stopa živé zvěře, dohledávka a přinášení pernaté, vlečka se srstnatou zvěří, přinášení kachny z hluboké vody, práce před barvou, barva, odložení, vyhánění zvěře z houštin

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Barvářské zkoušky, předběžné zkoušky barvářů

- Zkratka zkoušek - BZ
- Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k dosledu spárkaté zvěře
- Zúčastnit se mohou všechna lovecká plemena
- Zkouška uvedena ve ZŘ jezevčíků a teriérů
  - Disciplíny zkoušky : vodění, odložení, práce před barvou (šoulačka nebo následování volně/na řemeni), barva

- Zkratka zkoušek - Pb
- Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k dosledu spárkaté zvěře
- Zúčastnit se mohou všechna lovecká plemena
- Zkouška uvedena ve ZŘ barvářů
  - Disciplíny zkoušky : práce na umělé stopě, vyhledávání zvěře, práce na umělé stopě, chování psa u zastřelené zvěře, vodění, odložení, chuť do práce

Okruhy: V/B/14

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Honičské zkoušky a barvářské zkoušky honičů

- Zkratka zkoušek - HZ
- Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání a dosledu spárkaté zvěře
- Zúčastnit se mohou všechna lovecká plemena mimo ohařů a ostatních psů s kohoutkovou výškou nad 55cm(zakazuje to zákon)
- HZ jsou dvoudenní
- Možnost zadání titulu „Diviačiar“
- Zkouška uvedena ve ZŘ honičů
  - Disciplíny zkoušky : nos, hledání, nahánění (zajíc, liška, spárkatá a divočák), hlasitost, dosled na umělé stopě, ochota k práci na černou zvěř, poslušnost, chování po výstřelu, chování u střelené zvěře, chování na stanovišti, vytrvalost, orientace, vodění, odložení

- Zkratka zkoušek - BHZ
- Kvalifikují psa jako lovecky upotřebitelného k vyhledávání a dosledu spárkaté zvěře
- Zúčastnit se mohou všechna lovecká plemena mimo ohařů
- Zkouška uvedena ve ZŘ honičů
  - Disciplíny zkoušky : vodění, odložení, dosled na uměle založené šlapané, nepobarvené stopě, chování u střelené zvěře, poslušnost

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Memoriály, soutěže, field trail

- Memoriály a soutěže jsou vrcholné výcvikové akce na národní i mezinárodní úrovni, včetně Evropských pohárů a Mistrovství světa
  - Naše národní vrcholné memoriály (pořádané ČMMJ)
    - Memoriál Richarda Knolla
    - Memoriál Karla Podhajského
    - Mezinárodní soutěž v přinášení retrívrů
- Field trialy jsou speciální zkouškou pro ohaře
  - Jarní a letní field trail (FT)
    - Zkouší se vrozené vlohy ohařů, hlavně hledání a vystavování (zvěř se neloví, nezadává lovecká upotřebitelnost)
  - Podzimní field trail (PFT)
    - Zkouší se vrozené vlohy ohařů, hlavně hledání a vystavování v kombinaci s přinášením ulovené zvěře (loví se pouze pernatá zvěř, může být zadávána lovecká upotřebitelnost)

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Opatření při zjištění nákazy zvěře

- Při zjištění výskytu vybraných nemocí u volně žijící zvěře i v oborních chovech **platí okamžitá povinnost hlášení** Státní veterinární správě (SVS)
- SVS řídí další postup opatření k zabránění šíření, třeba i formou mimořádných opatření, která jsou nadřazena základní legislativě (např. Zákonu o myslivosti)
- Povinnost hlásit je tyto choroby :
  - Vzteklina, africký mor prasat, klasický mor prasat, sněť slezinná (antrax), svalovčitost (informuje testující laboratoř), Newcastelská nemoc (pseudomor drůbeže), ptačí chřipka, tularémie, slintavka a kulhavka

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Proškolená osoba

- Proškolená osoba je oprávněna k vyšetření těla ulovené volně žijící zvěře dle zákona č. 166/1999 Sb. v platném znění (Veterinární zákon)
- Musí absolvovat školení a složit předepsanou zkoušku, kterou organizuje v rámci ČR Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, platnost je na pět let (pro další období následuje opět školení a písemný test)
- Do české legislativy byl institut „proškolené osoby“ zanesen v roce 2008 na základě nařízení Evropské unie
- Základní poslání – na žádost uživatele honitby předloží lovec proškolené osobě ulovenou zvěř, včetně hlavy a loveckého práva. Pokud prohlížitel neshledá na těle a orgánech zdravotní nebo hygienické změny, potvrdí svým razítkem, se svým číslem a státním znakem, do lístku původu zvěře záznam „BEZE ZMĚN“. Uživatel honitby pak může takto vyšetřenou zvěřinu v malém množství přímo prodat konečným spotřebitelům nebo do maloobchodních prodejen ve svém okolí (ne však do veřejného stravování)
- Při tomto vyšetření zvěřiny zůstává v platnosti povinnost odevzdání vzorků z černé zvěře pro laboratorní vyšetření na trichinelly (svalovčitost)

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Nenakažlivé choroby zvěře

- Alimentární onemocnění
  - Zejména intoxikace řepkou, způsobená nadměrnou monodietní konzumací řepky se sníženým obsahem kyseliny erukové
  - Nízký obsah vlákniny, vysoký obsah bílkovin , včetně toxické aminokyseliny SMCO působí rozklad červených krvinek a dietetické poruchy
  - Při obsahu bachoru nad 60% zelené řepkové hmoty již dochází k úhynům
- Zvěřina je nepoživatelná
- Zranění a úrazy zvěře
  - Nejčastěji způsobeny střety s motorovými vozidly, u železnic, při zemědělských pracích a postřelením
  - Tuto zvěř odlovujeme přednostně (sanitární odstřel)

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Nakažlivé nemoci zvěře

- Dělí se na
  - Nemoci virové, bakteriální, parazitární
  - Dále na nemoci spárkaté zvěře, zvěře drobné, srstnaté a pernaté
- Příklady
  - Africký mor prasat
  - Klasický mor prasat
  - Vzteklina
  - Aujezskyno choroba
  - Slintavka a kulhavka
  - Svalovčitost (trichinelóza)
  - Plicní, žaludeční, střevní červivost
  - Svrab (prašivina)
  - Střečkovitost

Okruhy: V/C/2

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Nemoci zvěře přenosné na člověka

- **Odborně se nazývají „zooantroponózy“**
- **Zvěř pernatá**
  - Virové – **Newcastleská nemoc** (pseudomor drůbeže)
    - **ptačí chřipka** (na člověka může být přenosná za určitých okolností)
  - Bakteriální – **tuberkulóza** (postihuje i srstnatou zvěř)
    - **salmonelóza** (paratyf)
- **Zvěř srstnatá**
  - Virové – **vzteklina** (kromě šelem je vnímavá i např. spárkatá zvěř)
  - Bakteriální – **sněť slezinná** (antrax), **mykobakteriózy - paratuberkulóza** (u člověka např. Crohnova choroba nebo malomocenství), **brucelóza, tularemie**
  - Parazitární - **svalovčitost** (trichinelóza), **echinokokóza, svrab** (prašivina), **toxoplazmóza**

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Trichinelóza (svalovčitost)

- Parazitární onemocnění
  - Přenosné na člověka
    - Původce – hlístice rodu Trichinella
  - Larva i červ cizopasí ve stejném hostiteli
  - Dospělí červi ve střevě
  - Larvy pronikají do prokrvované svaloviny
- Povinné vyšetření vzorků svaloviny
  - Moder. metoda trávicí, starší kompresní
  - Zvěřina je nepoživatelná

- Hostitelé
  - Prase divoké
  - Prase domácí
  - Jezevec
  - Liška
  - Kuny
  - Hlodavci
  - Pes, kočka

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Tularemie, tuberkulóza

- Tularemie
  - Bakteriální onemocnění
  - Přenosné na člověka
    - Původce - bakterie
    - Francisella tularensis
    - Zvláště vnímavé druhy :

    - zajíc, ondatra, křeček, hraboši
  - Přenos kontaktem, sajícím hmyzem, krmivem, poraněnou kůží, vzduchem
- Výskyt povinně hlásit SVS
  - Zvěřina je nepoživatelná

- Tuberkulóza
  - Bakteriální onemocnění
  - Přenosné na člověka
    - Původce - patogenní
    - druhy mykobakterií
    - Vnímavé druhy :

    - savci i ptáci
  - Přenos aerogenní cestou, alimentárně
- U živé zvěře obtížná diagnostika
  - Zvěřina je nepoživatelná

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Klasický mor prasat

- Virové onemocnění
  - Není přenosné na člověka
    - Původce – vir z čeledi Flaviviridae
  - Přenos kontaktem nemocných zvířat, exkrementy, kontaminovaným krmivem, vodou
  - Nebezpečí šíření nákazy z vývrhu ulovené nakažené zvěře
  - Nakažení pro selata a lončáky končí většinou úhynem
- Povinné hlášení výskytu SVS
  - Zvěřina je nepoživatelná

- Postihuje
  - Prase divoké
  - Prase domácí

  Dále může šířit :
  - Člověk
  - Masožravci
  - Hlodavci
  - Ptáci
  - Hmyz

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Střečkovitost

- Parazitární onemocnění
  - Nosohltanová a podkožní
    - Původce – larvy střečků z řádu dvoukřídlého hmyzu
  - Nosohltanová – střeček hltanový a střeček šedočerný
  - Podkožní – střeček srnčí a střeček jelení
- K léčbě aplikovat antiparazitika (leden)
  - Zvěřina je poživatelná po odstranění napadených částí

- Postihuje
  - Srnčí zvěř
  - Jelení zvěř
  - Dančí zvěř

Konzumenti larev ve stadiu kukly : (např.)

  - Bažant
  - Jezevec

Okruhy: V/C/7

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Brucelóza, salmonelóza

- Brucelóza
  - Bakteriální onemocnění
  - Přenosné na člověka
    - Původce – bakterie rodu Brucella
  - Vyskytuje se u zajícovitých, jelenovitých, prasete divokého i u ptáků
  - Přenos při rozmnožování nebo alimentární cestou
  - Nákaza s ohniskovým charakterem
- Výskyt povinně hlásit SVS
  - Zvěřina je nepoživatelná

- Salmonelóza
  - Bakteriální onemocnění
  - Přenosné na člověka
    - Původce – bakterie rodu Salmonella
  - Může se vyskytnout u veškerých druhů zvěře
  - Šíří se především znečištěným krmivem, možné je také šíření hmyzem, ptáky, hlodavci
  - V případě uzdravení - bacilonosiči
  - Zvěřina je nepoživatelná

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Slintavka a kulhavka

- Virové onemocnění
  - Přenosné na člověka
  - Časté úhyny nakažených kusů
  - Nutno co nejdříve odlovit a bezpečně odstranit
  - Představuje velké nebezpečí pro chovy hospodářských zvířat
- Povinné hlášení výskytu SVS
  - Zvěřina je nepoživatelná

- Postihuje
  - Veškerou spárkatou zvěř
  - Domácí přežvýkavce
  - Prasata

Tvorba puchýřů v dutině ústní
– slintání
a v okolí spárků
– kulhání

Okruhy: V/C/9

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Aujezskyho choroba

- Virové onemocnění
  - Není přenosné na člověka
    - Původce – Herpes virus suis typ 1
  - Prase divoké a domácí slouží jako rezervoárový druh a zdroj onemocnění
  - Nejvyšší nebezpečí šíření nákazy z vývrhu ulovené nakažené zvěře
  - Nakažení psa nebo kočky končí vždy úhynem během 24-72 hodin
- Povinné hlášení výskytu SVS
  - Zvěřina je nepoživatelná

- Postihuje
  - Prase divoké
  - Prase domácí

  Dále jsou vnímaví :
  - Jelení zvěř
  - Muflon
  - Králík, liška
  - Jezevec, mýval
  - Psy, kočky

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Toxoplazmóza

- Parazitární onemocnění
  - Přenosné na člověka
    - Původce – prvok Toxoplasma gondii
  - Hostitelem jsou kočkovité šelmy
  - Mezihostitelem jsou hlodavci, býložraví savci, ptáci
  - Ve střevech hostitelů se vytváří konečná stadia – oocysty
  - U mezihostitelů se v mozku, játrech, slezině, v plicích nebo v oku dělí na velký počet zárodků, které napadají další buňky
  - Zvěřina je nepoživatelná

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Sněť slezinná

- Bakteriální onemocnění
  - Přenosné na člověka
    - Původce – bakterie Bacillus anthracis (antrax)
  - Primárně postihovala hospodářská zvířata, zejména hovězí dobytek
  - Bývá používána jako náplň biologických zbraní
  - Jsou tři možné varianty – plicní, střevní, kožní
  - Dělení je podle vstupu bakterie do organismu – plicní je téměř vždy smrtelná, střevní z 30-50%, kožní z 20%
- Povinné hlášení výskytu SVS
  - Zvěřina je nepoživatelná

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Vzteklina

- Virové onemocnění
  - Přenosné na člověka
    - Původce – RNA virus z čeledi Rhabdoviridae
  - Je přenosná na všechny druhy teplokrevných živočichů
  - Nejčastější šiřitelé jsou lišky, vlci, drobné šelmy, toulaví psi a kočky
  - Přenáší se téměř výhradně slinami – pokousáním nebo kontaktem poškozené pokožky s nakaženým zvířetem
  - Dvě formy průběhu onemocnění – zuřivé (hlavně u lišek) nebo tiché (spárkatá zvěř) – vždy končí úmrtím
- Povinné hlášení výskytu SVS
  - Zvěřina je nepoživatelná

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Ptačí chřipka

- Virové onemocnění
  - Může dojít k přenosu na člověka
    - Původce – ortomyxovirus více subtypů (např. H5N1, H5N8, HPAI)
  - Je přenosná i na savce
  - Nejčastější šiřitelé u volně žijící zvěře je vodní ptactvo (vrubozobí), ale také bažant, krocan, dravci a další druhy
  - Onemocnění se neléčí
  - Tři formy průběhu onemocnění – lehčí (zhoršený příjem krmiva, snížení snůšek), střední (dechové a zažívací problémy) a těžký (úhyn bez předchozích příznaků)
- Povinné hlášení výskytu SVS
  - Zvěřina je nepoživatelná

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Myxomatóza

- Virové onemocnění
  - Není přenosná na člověka
    - Původce – virus
  - Onemocnění divokých a domácích králíků
  - Šíří se přímým kontaktem a krevsajícím hmyzem
  - Onemocnění se neléčí
  - Projevuje se hubnutím, výtokem ze světel, otoky očních víček, ušních boltců, novotvary na genitáliích (myxomy)
  - Nutný sběr uhynulých jedinců, zvýšený odstřel a důsledná likvidace nakažených a uhynulých kusů
  - Zvěřina je nepoživatelná

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Newcastleská nemoc (Pseudomor drůbeže)

- Virové onemocnění
  - Přenosné na člověka
    - Původce – virus
  - Je onemocnění především hrabavých (bažantů)
  - Největší nebezpečí představuje pro bažantnice s vysokým počtem zvěře
  - Úmrtnost u mladých bažantů dosahuje až 100%
  - Projevuje se ztíženým dýcháním, žlutobílým průjmem, poruchami pohyblivosti
  - Umělé chovy se vakcinují aplikací do pitné vody
- Povinné hlášení výskytu SVS
  - Zvěřina je nepoživatelná

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Svrab (prašivina), střevní červivost

- Svrab (prašivina)
  - Parazitární onemocnění
  - Přenosné na člověka
    - Původce – roztoči rodů Sarcoptes, Notoedres a dalších
  - Dělíme na kožní svrab a ušní svrab
  - Původce kožního svrabu je zákožka psí, výskyt u lišek, vlků, šakalů, jezevců, kun, tchořů a dalších druhů
  - Nebezpečí nákazy pro psy, napadenou zvěř je nutno důsledně asanovat
  - Zvěřina je poživatelná podle rozsahu napadení při odstranění malých ložisek

- Střevní červivost
  - Parazitární onemocnění
    - Původce – cizopasníci ze skupiny hlísti
  - Napadená zvěř hubne, trpí průjmy, později přebarvuje, negativní vliv na trofeje
  - Hlístice napadají všechny úseky zažívacího aparátu, jícen, slez i střeva
  - Zvěřina je poživatelná podle rozsahu napadení a celkovému stavu zvěře

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Africký mor prasat

- Virové onemocnění
  - Není přenosné na člověka
    - Původce – vir z čeledi Flaviviridae
  - Přenos kontaktem nemocných zvířat, exkrementy, kontaminovaným krmivem, vodou, rychlejší průběh než u KMP
  - Nebezpečí šíření nákazy z vývrhu ulovené nakažené zvěře
  - Nakažení pro selata, lončáky i dospělé kusy končí téměř vždy úhynem
- Povinné hlášení výskytu SVS
  - Zvěřina je nepoživatelná

- Postihuje
  - Prase divoké
  - Prase domácí

Dále může šířit :

- Člověk
- Masožravci
- Hlodavci
- Ptáci
- Hmyz

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Poranění, úrazy zvěře

- Nejčastěji k nim dochází při střetech s motorovými vozidly, vlakem, zemědělskou technikou, postřelením
- Při rozsáhlejším poranění dochází k úhynu zvěře
- Stejně jako u zlomenin, kdy pouze lehčí umožňují uzdravení, většinou ale s celoživotním následkem
- Je zcela nutné a žádoucí zraněnou zvěř přednostně odlovit, třeba i mimo dobu lovu (sanitární odstřel – je nutné povolení orgánu státní správy myslivosti, v praxi se vyřizuje zpravidla telefonicky s následným vyhotovením a potvrzením povinných písemností)

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Preventivní zdravotní péče o zvěř

- Je nutné rozdělit do **dvou oblastí**
- **Ve volnosti**
  - Odpovídající kvalita životního prostředí zvěře
  - Početnost zvěře v poměru k velikosti daného prostředí (nižší stav = zdravější populace)
  - Důsledný prioritní odlov nemocné a slabé zvěře
  - Svou roli hrají i přírodní predátoři
  - Ve volných honitbách **není žádoucí** podávání jakýchkoliv biologicky aktivních látek (antibiotik, antiparazitik)
- **V oborních chovech**
  - S vysokou koncentrací zvěře má své opodstatnění
  - Lze celkem dobře stanovit počet a hmotnost zvěře
  - Je zaručený příjem správně nadávkovaného léčiva
  - Není problém s dodržením ochranné lhůty, po kterou nelze konzumovat zvěřinu léčené zvěře

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.

Děkujeme za pozornost…

- Za ČMMJ připravil:

  Pavel Štangl

  predseda@cmkj.info
- Ke stažení:

  www.cmmj.cz

© Českomoravská myslivecká jednota, z.s.